

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๒๓๕๔/๒๕๓๑

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

ความ อาญา

พนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์

โจทก์

ระหว่าง

นายวีระ มุสิกพงศ์

จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทและผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

จำเลย

ฎีกาคัดค้าน

คำพิพากษา

ศาล อุทธรณ์ ลงวันที่ ๑๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุคดีนี้และในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีเป็นประมุข และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันเป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๙ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๖ บัญญัติไว้ว่า องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นพระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นรัชทายาท อันประกอบขึ้นเป็นสถาบันพระมหากษัตริย์ ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย จำเลยได้กระทำความผิดหลายกรรมต่างกันคือ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๙ เวลากลางวัน จำเลยได้กระทำการโฆษณาหาเสียงโดยการกล่าวป่าวประกาศด้วยการ

กระจายเสียงทางเครื่องขยายเสียงสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ พรรคประชาธิปัตย์ ในท่ามกลางประชาชนที่มาฟังจำนวนหลายคน ซึ่งตอนหนึ่งในการโฆษณานี้จำเลยได้กล่าวว่า ผมถ้าเลือกเกิดเองได้ ผมจะไปเลือกเกิดทำไมเป็นลูกชานาจังหวัดสงขลาจะไปเลือกเกิดอย่างนั้นทำไม ถ้าเลือกเกิดได้ก็เลือกเกิดมันใจกลางพระบรมมหาราชวังนั่น ออกมาเป็นพระองค์เจ้าวิระชะก็หมดเรื่อง ไม่จำเป็นจะต้องออกมาขึ้นดาดแดดพูดให้พี่น้องฟังเวลาอย่างนี้เที่ยง ๆ ก็เข้าห้องเย็น เสวยเสร็จก็บรรทมไปแล้ว ตื่นอีกทีก็บ่ายสามโมง ที่มายืนกลางแดดอยู่ทุกวันนี้ ก็มันเลือกเกิดไม่ได้ อันเป็นการพูดโฆษณาเปรียบเทียบละเมิดหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ดูหมิ่นใส่ความ หมิ่นประมาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นพระราชินีในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งเป็นองค์รัชทายาท ทั้งนี้เพราะพระบรมมหาราชวังเป็นของและเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี สำหรับคนที่เกิดในใจกลางพระบรมมหาราชวังและเป็นพระองค์เจ้านั้นต้องเป็นพระมหากษัตริย์และเป็นพระราชโอรสหรือพระราชธิดาของพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นรัชทายาทเท่านั้น ที่จำเลยกล่าวถึงเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวังออกมาเป็นพระองค์เจ้า มีความหมายถึงพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท ดังกล่าวแล้วข้างต้น และเป็นการกล่าวต่อนายศิโรตม์พงษ์งค์ วัฒนาชีพ และประชาชนอีกหลายคนซึ่งเป็นบุคคลที่สามว่า ทุกพระองค์มีแต่ความสุขสบาย ไม่ทรงทำอะไรตอนเที่ยงก็เข้าห้องเย็น (หมายถึงห้องที่มีเครื่องทำความเย็น) เสวยเสร็จก็บรรทม ตื่นอีกทีก็บ่ายสามโมง ไม่ต้องออกไปยืนกลางแดด ทั้งนี้โดยประการที่น่าจะทำให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรม

ราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร รัชทายาท เสื่อมเสียพระเกียรติยศชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง โดยเจตนาจะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาไม่เคารพสักการะ เหตุเกิดที่ บริเวณหน้าสถานีรถไฟลำปลายมาศ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอ ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อมาในวันเวลาดังกล่าวข้างต้นภายหลัง จากที่จำเลยได้กระทำความผิดดังกล่าวแล้ว จำเลยได้กระทำการโฆษณา หาเสียงโดยการกล่าวป่าวประกาศด้วยการกระจายเสียงทางเครื่อง ขยายเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ พรรคประชาธิปัตย์ ในท่ามกลางประชาชนที่มาฟังจำนวนหลายคน ซึ่งตอนหนึ่งในการโฆษณานี้จำเลยได้กล่าวว่า ถ้าคนเราเลือกที่เกิดได้ ผมทำไมจะไปเกิดเป็นลูกชวานาที่สงขลาให้มันโง่อยู่จนทุกวันนี้ ผม เลือกเกิดมันโง่กลางพระบรมมหาราชวังไม่ดีเหรอ เป็นพระองค์เจ้าวีระ ไปแล้ว ถ้าเป็นพระองค์เจ้าปานนี้ก็ไม้มายืนพูดให้คอแหบคอแห้ง นี้ เวลาที่ตั้งหกโมงครึ่ง ผมเสวยน้ำจันทน์เพื่อให้มันสบายอกสบายใจไม่ดี กว่าเหรอ ที่มายืนพูดนี้ก็เมื่อยพระขงฆ์เต็มทีแล้วนะ อันเป็นการพูด โฆษณาเปรียบเทียบละเมิดหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ดูหมิ่น ใส่ความ หมิ่นประมาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นพระราชินีในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งเป็นองค์รัชทายาท ทั้งนี้เพราะพระบรมมหาราชวัง เป็นของและเป็นที่พักของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี บุคคล ที่เกิดในใจกลางพระบรมมหาราชวัง และเป็นพระองค์เจ้านั้น จะต้อง เป็นพระมหากษัตริย์ เป็นพระราชโอรสหรือพระราชธิดาของพระ มหากษัตริย์ซึ่งเป็นรัชทายาทเท่านั้น ที่จำเลยกล่าวถึงเกิดมันโง่กลาง พระบรมมหาราชวังเป็นพระองค์เจ้า มีความหมายถึงพระมหากษัตริย์ พระราชินีและรัชทายาทดังกล่าวแล้วข้างต้น และเป็นการกล่าวต่อ

ร้อยตำรวจโท วิเชียร เฉลิมมรย์ และประชาชนอีกหลายคนซึ่งเป็นบุคคลที่สามว่า พระองค์มีแต่ความสุขสบาย ไม่ต้องมาพูดให้ประชาชนฟังจนคอแหบคอแห้ง ขณะนี้เป็นเวลาหกโมงครึ่ง (หมายถึงเวลาหกโมงครึ่งตอนเย็น) จะได้เสวยน้ำจันท์ (สุรา) ให้สบายอกสบายใจ ขณะที่ยืนพูดนี้ก็เมื่อยพระขม (หมายถึงแข้ง) เต็มทีแล้ว ทั้งนี้โดยประการที่น่าจะทำให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร รัชทายาท เสื่อมเสียพระเกียรติยศชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง โดยเจตนาจะให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา ไม่เคารพสักการะ เหตุเกิดที่บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอสตึก ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒, ๙๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๖ นับโทษจำคุกต่อจากคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๒๖๒๒๘/๒๕๒๘ ของศาลแขวงพระนครเหนือ และคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๒๑๒๘/๒๕๒๘ ของศาลแขวงพระนครใต้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า จำเลยไม่มีเจตนาหมิ่นประมาท ดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ข้อความที่จำเลยกล่าวไม่เป็นการใส่ความและไม่อาจทำให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังได้ จึงไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า จำเลยมีเจตนาหมิ่นประมาทดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือรัชทายาท พิพากษา

กลับว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ให้เรียงกระทงลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ จำคุกกระทงละ ๓ ปี รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๖ ปี คำขอให้นับโทษต่อให้ยก

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ที่จำเลยขอแถลง-การณ์ด้วยวาจา นั้น เห็นว่าไม่จำเป็นแก่คดีจึงให้งดเสีย ทางพิจารณา โจทก์นำสืบว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ เป็นรัชกาลที่ ๙ ในราชวงศ์จักรี มีพระบรมราชินีทรงพระนามว่า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ส่วนองค์รัชทายาทคือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๙ เวลาประมาณ ๑๕ นาฬิกา จำเลยได้กล่าวปราศรัยในการหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ที่หน้าสถานีรถไฟลำปลายมาศ ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยพูดทางเครื่องขยายเสียง มีประชาชนมาฟังประมาณ ๔ - ๕ พันคน ในคำปราศรัยของจำเลยตอนหนึ่ง จำเลยได้กล่าวว่า ผมถ้าเลือกเกิดเองได้ ผมจะไปเลือกเกิดทำไมเป็นลูกชาวนา จังหวัดสงขลา จะไปเลือกเกิดอย่างนั้นทำไม ถ้าเลือกเกิดได้ก็เลือกเกิดมันใจกลางพระบรมมหาราชวังนั้น ออกมาเป็นพระองค์เจ้าวีระชะกีหมตเรื่อง ไม่จำเป็นจะต้องออกมายืนตากแดดพูดให้พี่น้องฟัง เวลาอย่างนี้เที่ยงๆ ก็เข้าห้องเย็น เสวยเสร็จก็บรรทมไปแล้ว ดื่นอีกทีก็บ่ายสามโมง ที่มายืนกลางแดดอยู่ทุกวันนี้ก็มันเลือกเกิดไม่ได้ เลือกเกิดในท้องคนจนก็ไม่ได้ จะเลือกเกิดในท้องคนรวยก็ไม่ได้ จะเลือกเกิดที่กรุงเทพฯ ก็ไม่ได้ เลือกเกิดที่จังหวัดบุรีรัมย์ก็ไม่ได้ ปรากฏข้อความตามแถบบันทึกเสียงหมายเลข จ. ๒ และคำถอดแถบบันทึกเสียงเอกสาร

หมาย จ. ๘ ในวันเดียวกัน หลังจากที่จำเลยได้ปราศรัยที่อำเภอลำปลายมาศแล้ว จำเลยได้ไปกล่าวปราศรัยที่หน้าที่ว่าการอำเภอสตึก ต่อหน้าประชาชนที่มาฟังประมาณ ๑ หมื่นคน มีข้อความตอนหนึ่งว่า ถ้าคนเราเลือกที่เกิดได้ ผมทำไมจะไปเกิดเป็นลูกชวานาที่สงขลา ให้มันโง่อยู่จนทุกวันนี้ ผมเลือกเกิดมันใจกลางพระบรมมหาราชวัง ไม่ดีเทรอ เป็นพระองค์เจ้าวีระไปแล้ว ถ้าเป็นพระองค์เจ้าปานนี้ก็ไม่ว่า ยืนพูดให้คอแหบคอแห้ง นี่เวลาก็ดั้งหกโมงครึ่ง ผมเสวยน้ำจันท์ เพื่อให้มันสบายอกสบายใจไม่ตึกว่าเทรอ ที่มายืนพูดนี้ก็เมื่อยพระขงฆ์เต็มทีแล้วนะ ปรากฏข้อความตามแถบบันทึกเสียงหมาย จ. ๓ และคำถอดแถบบันทึกเสียงเอกสารหมาย จ. ๕ คำกล่าวปราศรัยของจำเลยทั้งสองแห่งเป็นการกล่าวดำเนินล่วงเกินองค์พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทั้งนี้ คำที่จำเลยกล่าวถึงพระบรมมหาราชวัง มีความหมายถึงพระบรมมหาราชวังใหญ่อันเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ เป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นพระมหากษัตริย์ รวมทั้งเป็นที่ประสูติและที่สวรรคตด้วย พระบรมมหาราชวังนั้นนอกจากจะหมายถึงองค์พระมหากษัตริย์แล้ว ย่อมหมายถึงพระราชินีและองค์รัชทายาทด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และองค์รัชทายาท แม้จะประสูติที่ใดก็ให้ถือว่าประสูติในพระบรมมหาราชวัง ส่วนที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แม้จะไม่ได้ประทับอยู่ในพระบรมมหาราชวัง ที่ประทับนั้นก็ให้ถือว่าเป็นพระบรมมหาราชวังด้วย ฉะนั้นเมื่อประชาชนได้ยื่นคำพูดถึงพระบรมมหาราชวังก็จะนึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขณะประสูติทรงมีฐานะเป็นพระองค์เจ้า ดังนั้นพระองค์เจ้าที่เกิดในพระบรมมหาราชวังจึงหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การที่จำเลยกล่าวที่อำเภอลำปลายมาศ

ว่า ไม่จำเป็นจะต้องออกมายืนตากแดดพูดให้พี่น้องฟัง เวลาอย่างนี้
เที่ยง ๆ ก็เข้าห้องเย็น เสวยเสร็จก็บรรทมไปแล้วตื่นอีกทีก็บ่ายสามโมง
มีความหมายว่า ทั้งสามพระองค์มีความเป็นอยู่สุขสบาย การงานไม่
ต้องทำ พักผ่อนกันตลอดไป ส่วนข้อความที่จำเลยกล่าวที่อำเภอสตึก
ว่า ถ้าเป็นพระองค์เจ้าปานนี้ก็ไม่มายืนพูดให้คอแหบคอแห้ง นี่เวลา
ก็ตั้งหกโมงครึ่ง ผมเสวยน้ำจันท์เพื่อให้มันสบายอกสบายใจไม่ติดกัว
เหรอ ที่มายืนดูนี้ก็เมื่อยพระขงฆ์เต็มทีแล้วนะ ข้อความนี้หมายความว่า
ทั้งสามพระองค์อยู่อย่างสะดวกสบาย ดื่มสุราเพื่อความสำราญ
ผิตกับประชาชนธรรมดาที่ต้องทนกรำแดดกรำฝน ไม่มีเวลาพักผ่อน
คำว่า บรรทม น้ำจันท์ และพระขงฆ์ เป็นคำราชาศัพท์ ใช้สำหรับ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมเหสี หรือองค์รัชทายาท ซึ่งความ
จริงแล้วทั้งสามพระองค์มิได้เป็นอย่างที่จำเลยว่า พระองค์มีพระราช
ภารกิจอยู่มากมายและทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อประเทศชาติ
และความมั่นคง ความอยู่สุขของประชาราษฎร์ พระราชภารกิจประจำ
วันของพระองค์ก็ไม่ได้เป็นอย่างที่จำเลยว่า การกล่าวเช่นนี้ทำให้
พระองค์ได้รับความเสียหาย เป็นการใส่ความ ทำให้ประชาชนขาด
ความเคารพสักการะ ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง ซึ่งตามปกติพระองค์
เป็นที่เคารพสักการะของประชาชน ผู้ใดจะล่วงเกินมิได้ การที่จำเลย
กล่าวเช่นนี้เป็นกรกล่าวอย่างมีเจตนา โดยเมื่อจำเลยพูดในตอนบ่าย
ก็ยกตัวอย่างในช่วงตอนบ่าย ซึ่งเป็นพฤติกรรมในตอนบ่าย ครั้นถึง
ตอนเย็นจำเลยก็ยกตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมตอนเย็น ซึ่งเรื่องนี้
หากจำเลยไม่ตั้งใจ จำเลยก็จะพูดเพียงครั้งเดียวแล้วไม่พูดอีก แต่จำเลย
พยายามที่จะดัดแปลงข้อความในการพูดทั้งสองครั้งให้เข้ากับบริยา
ภาศในเวลาที่กำลังพูด ต่อมาประชาชนบางกลุ่มมีความเคลื่อนไหวที่
จะเดินขบวนประท้วงการกระทำของจำเลย ซึ่งจะเกิดความไม่สงบขึ้น
ในบ้านเมือง สมาชิกวุฒิสภาและนายทหารราชองครักษ์ซึ่งเป็นสมาชิก
วุฒิสภาได้ยื่นญัตติไปยังประธานรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ. ๑๓ หรือ

ป.จ. ๑ ให้รัฐบาลแถลงเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าได้ดำเนินการไปอย่างไร เพื่อประชาชนจะได้ทราบข้อเท็จจริง จำเลยได้ติดต่อขอทำความเข้าใจกับผู้ที่ยื่นญัตติโดยจำเลยยอมรับว่าได้มีการกล่าวข้อความดังกล่าวจริง และในที่สุดจำเลยได้ทำพิธีขอขมา โดยกล่าวขอพระราชทานอภัยโทษต่อพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ห้องรับรองของรัฐบาลตามข้อความในเอกสารหมายเลข จ. ๑๔ หรือ ป.จ. ๒ ต่อหน้าสื่อมวลชนและสมาชิกวุฒิสภาที่ยื่นญัตติ การที่จำเลยได้กระทำพิธีขอพระราชทานอภัยโทษดังกล่าว แสดงว่าจำเลยทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพด้วยความสมัครใจ ต่อมาจำเลยได้ทำหนังสือขอพระราชทานอภัยโทษผ่านทางราชเลขาธิการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๕ หรือ ป.จ. ๔

จำเลยนำสืบว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง จำเลยจบการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขณะที่ศึกษาอยู่นั้นจำเลยได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนนักศึกษาของคณะนิติศาสตร์ และเป็นหัวหน้าทีมได้วาทีมหาวิทยาลัยหลายปีติดต่อกัน หลังจากจบการศึกษาแล้ว จำเลยประกอบอาชีพเป็นนักหนังสือพิมพ์ทำงานที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ไทยรัฐ มติชน และชาวไทย โดยเริ่มงานเป็นผู้สื่อข่าวการเมือง และเขียนบทความการเมืองประจำ เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๗ จำเลยลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในกรุงเทพมหานครและได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร ๒ ครั้ง และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุงอีก ๓ ครั้ง ติดต่อกัน ระหว่างเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จำเลยเป็นโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นมาเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งในพรรคการเมืองจำเลยเคยเป็นกรรมการ

บริหารพรรคประชาธิปัตย์ ต่อมาได้เป็นกรรมการบริหารในตำแหน่งโฆษกพรรค และครั้งหลังสุดเป็นเลขาธิการพรรค ในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ ผู้ที่มีบทบาทในการหาเสียงคือหัวหน้าพรรค นายชวน หลีกภัย นายมารุต บุนนาค และตัวจำเลย เกี่ยวกับคดีนี้เนื่องจากการเลือกตั้งทั่วไปในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๙ จำเลยในฐานะเลขาธิการพรรคต้องเดินทางไปช่วยหาเสียงให้แก่ลูกพรรคทั่วประเทศ ในจังหวัดบุรีรัมย์พรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกลงสมัครในเขตเลือกตั้งทุกเขต เขต ๑ มีนายพรเทพ เดชะไพบูลย์ ลงสมัครรับเลือกตั้ง ระหว่างหาเสียงนั้นจำเลยได้รับรายงานจากนายพรเทพ เดชะไพบูลย์ ว่า ได้รับความนิยมจากประชาชนมาก ทำให้คู่แข่งในวันถัดมาพรรคประชาธิปัตย์จะชนะการเลือกตั้ง คู่แข่งขันจึงระดมกันโจมตีนายพรเทพ เดชะไพบูลย์ โดยการปราศรัยและออกใบปลิวแจกจ่ายแก่ประชาชน อ้างว่าชาวบุรีรัมย์ควรเลือกคนบุรีรัมย์เป็นผู้แทนราษฎร นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ เป็นคนเกิดที่กรุงเทพมหานคร และเป็นลูกเศรษฐี จึงไม่ควรเลือกนายพรเทพ เดชะไพบูลย์ เป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดบุรีรัมย์ ข้อกล่าวหานี้ทำให้นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ วิตกว่าอาจจะทำให้คะแนนเสียงลดลงหรือทำให้ไม่ได้รับเลือกตั้ง จำเลยจึงรีบที่จะแก้ไขให้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๙ จำเลยได้ไปช่วยหาเสียงให้แก่นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ และนายการุณ ไสงาม เฉพาะในเขต ๑ จำเลยไปปราศรัยที่อำเภอลำปลายมาศและอำเภอสตึก ส่วนเขตของนายการุณ ไสงาม จำเลยปราศรัยที่หลังสถานีรถไฟอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ข้อความที่ปราศรัยที่อำเภอลำปลายมาศและอำเภอสตึก จำเลยปราศรัยถึงเรื่องการเมืองและปัญหาสังคมและอธิบายถึงหน้าของผู้แทนราษฎรที่แท้จริงให้ประชาชนได้เข้าใจ เมื่ออธิบายถึงหน้าที่ของผู้แทนราษฎรแล้ว จำเลยได้อธิบายถึงคุณสมบัติของผู้สมัครของพรรคว่านายพรเทพ เดชะไพบูลย์ มีวุฒิทางการศึกษาสูงจบจากต่างประเทศ มีฐานะส่วนตัวดี อยู่ในฐานะ

ที่จะช่วยเหลือประชาชนได้และได้ขอร้องประชาชนว่าอย่าถือเอาที่เกิดเป็นเรื่องสำคัญ เพราะคนเราไม่สามารถเลือกเกิดเองได้ โดยจำเลยกล่าวว่าแม้ตัวจำเลยเอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ไปลงสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดพัทลุง ก็ถูกคู่แข่งขันใจมาดีในลักษณะนี้มาแล้ว โดยถูกโจมตีว่าเป็นคนเกิดที่จังหวัดสงขลาแล้วมาลงสมัครผู้แทนราษฎรที่จังหวัดพัทลุง ขอให้ประชาชนชาวพัทลุงต่อต้านอย่าเลือกจำเลยเป็นผู้แทนราษฎร ในครั้งนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดพัทลุงคนหนึ่งคือนายพร้อม บุญฤทธิ์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวปราศรัยแก้แทนจำเลยซึ่งเป็นผู้สมัคร จำเลยเล่าให้ประชาชนฟังเหมือนกับที่จำเลยกล่าวที่อำเภอลำปลายมาศและอำเภอสติก ข้อความที่จำเลยกล่าวที่อำเภอลำปลายมาศและอำเภอสติกปรากฏตามข้อความในเอกสารหมาย จ. ๘ และ จ. ๙ ข้อความในเอกสารหมาย จ. ๘ และ จ. ๙ ซึ่งขีดเส้นใต้ที่โจทก์นำมาฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดนั้น จำเลยพูดโดยมีเจตนาจะแก้ข้อที่ว่าคนเรานั้นเลือกเกิดไม่ได้ แต่สามารถที่จะเลือกทำความดีได้ และการเลือกผู้แทนราษฎรให้ดูว่าเรามีความสามารถทำงานในฐานะผู้แทนราษฎรได้หรือไม่ ไม่ถือเอาที่เกิดเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนการที่จำเลยยกเรื่องดังกล่าวขึ้นพูดเป็นเรื่องอุปมาอุปไมย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจชัดว่าคนเราเลือกเกิดไม่ได้จริง ๆ จะเลือกเกิดเป็นคนจนก็ไม่ได้ จะเลือกเกิดเป็นคนรวยก็ไม่ได้ จะเลือกเกิดที่กรุงเทพฯ ก็ไม่ได้ จะเลือกเกิดที่บุรีรัมย์ก็ไม่ได้ จำเลยไม่ได้มุ่งที่จะเปรียบเทียบหรือดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือองค์รัชทายาทแต่อย่างใด คำว่าถ้าเลือกเกิดได้นั้นเป็นเรื่องที่จำเลยสมมุติตัวเองขึ้น และคำว่าพระองค์เจ้าวีระนั้นจำเลยหมายถึงตัวจำเลยเอง เป็นเรื่องที่จำเลยสมมุติขึ้น และที่ว่าเป็นพระองค์เจ้าวีระแล้วจำเลยจะบรรทมต้นสายนั้น จำเลยหมายถึงตัวจำเลย ไม่ได้เปรียบเทียบกับพระองค์อื่นใด ที่โจทก์อ้างว่าพระบรมมหาราชวังหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชินี และองค์รัชทายาทนั้น เป็นการตีความที่บิดเบือน เพราะเป็นการเอา

วัตถุประสงค์หมายถึงบุคคลซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ หนังสือพระราชวังในกรุงเทพฯ (พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๕๒๕) ตามเอกสารหมายเลข ป.จ. ๓๓ ให้ความหมายคำว่า พระบรมมหาราชวังคือศูนย์กลางของการปกครอง และที่ประทับของพระมหากษัตริย์ คนทั่วไปมีความเข้าใจว่า พระบรมมหาราชวังหมายถึงบริเวณพระราชวัง ซึ่งอยู่ที่วัดพระแก้ว และเป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปประกอบพระราชพิธีสำคัญ ๆ ความจริงแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส พระราชธิดาทูกระองค์ไม่ได้ประทับที่พระบรมมหาราชวัง หากแต่ประทับอยู่ที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ก็มีได้ประสูติในพระบรมมหาราชวัง ส่วนสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ประสูติที่พระที่นั่งอัมพรสถาน และคำว่าพระองค์เจ้าที่โจทก์กล่าวหาว่าหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และองค์รัชทายาทนั้น ไม่เป็นความจริง เพราะไม่มีทางเป็นไปได้ มีน้อยคนที่จะทราบความจริงแล้วพระองค์ทรงพระอิสริยยศเป็นอะไร ตามดำรัสของกระทรวงศึกษาธิการตามเอกสารหมายเลข ล. ๑๐ ปรากฏว่าเดิมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลทรงมีฐานันดรเป็นหม่อมเจ้า จึงเข้าใจตลอดมาว่าพระอนุชาคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเป็นหม่อมเจ้าด้วย หากใช้พระองค์เจ้าไม่ ฐานันดรเดิมของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถเป็นหม่อมราชวงศ์ พระองค์ไม่เคยทรงฐานันดรเป็นพระองค์เจ้า สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เมื่อตอนประสูติก็ทรงฐานันดรเป็นเจ้าฟ้าไม่เคยทรงมีฐานันดรเป็นพระองค์เจ้า เมื่อเอย์คำว่าพระองค์เจ้าลอย ๆ ไม่ระบุชื่อ จะไม่ทราบว่าเป็นผู้ใด เมื่อระบุชื่อลงไปด้วยจึงจะทราบว่าหมายถึงใคร ที่โจทก์นำสืบว่าเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ไปประทับที่ไหน ก็ให้ถือว่าที่นั่นเป็นพระบรมมหาราชวังนั้นไม่ถูกต้อง

เพราะเป็นการบัญญัติด้วยคำขึ้นเองเพื่อลงโทษจำเลย คำราชาศัพท์ที่ว่าบรรทมตื่นสาย เสวยน้ำจันท์ เมื่อพระชนม์นั้น เป็นราชาศัพท์ที่คนทั่วไปรู้ว่าใช้ตั้งแต่หม่อมเจ้าขึ้นไป สำหรับความรู้สึกของประชาชนต่อการที่จำเลยกล่าวปราศรัยที่อำเภอลำปลายมาศและอำเภอสตึกทั้งหมดนั้น ประชาชนรู้สึกเฮฮาสนุกสนาน ไม่มีปฏิกิริยาประท้วงหรือลุกขึ้นเดินหนีแต่ประการใด จำเลยกล่าวปราศรัยให้นายการุณ ไสงามที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำเลยก็ไม่ได้กล่าวข้อความที่โจทก์ฟ้อง เพราะในเขตเลือกตั้งนั้นไม่มีการกล่าวโจมตีนายการุณ ไสงาม ในประเด็นเดียวกันกับนายพรเทพ เดชะไพบูลย์ หลังจากจำเลยกล่าวคำปราศรัยแล้วทั้งสองแห่ง ไม่มีประชาชนไปแจ้งความเรื่องที่จำเลยกล่าวปราศรัยต่อมานายเชิดชัย เพชรพันธ์ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งของพรรคสหประชาธิปไตย เขตกรุงเทพมหานคร ได้ไปแจ้งความ นายศิริณัฐพงษ์พยานโจทก์เป็นผู้แทนของพรรคสหประชาธิปไตย และนายจรูญ นิ่มนวล เป็นหัวหน้าคณะของพรรคสหประชาธิปไตยซึ่งเป็นคู่แข่งทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ การที่นายเชิดชัย เพชรพันธ์ไปแจ้งความก็เพื่อหวังผลทางการเมืองและเพื่อทำลายคะแนนเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ทั่วประเทศ หลังการเลือกตั้งจำเลยได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ต่อมาได้มีการปลุกระดมกลุ่มมวลชนต่าง ๆ โดยเริ่มจากพรรคฝ่ายค้าน ฝ่ายทหาร ทำการปลุกระดมในกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ท.ส.ป.ช. และกลุ่มกระทิงแดง เพื่อเร่งรัดให้ดำเนินคดีแก่จำเลย แรกเริ่มเกิดเรื่องนี้ที่จังหวัดบุรีรัมย์ พนักงานสอบสวนได้ส่งเรื่องไปให้กรมตำรวจพิจารณาก่อนแล้ว แต่พนักงานสอบสวนเบื้องต้นที่จังหวัดบุรีรัมย์เห็นว่าไม่มีความผิด ไม่เข้าข่ายความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๒ จึงส่งเรื่องให้กรมตำรวจ ทางกรมตำรวจได้ให้พลตำรวจตรี สุภาส จีรพันธ์ รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ในฐานะที่เป็นหัวหน้าคณะทำงานเรื่องกฎหมายในสถานการณ์เลือกตั้งพิจารณาเรื่องนี้ พลตำรวจตรี สุภาส

จิรพันธ์ ได้ประชุมพิจารณาและทำความเข้าใจไปยังอธิบดีกรมตำรวจว่า ไม่เข้าข่ายองค์ประกอบของมาตรา ๑๑๒ จึงให้ระงับเรื่อง แต่ขณะเดียวกันกลุ่มประชาชนเริ่มลุกฮือเป็นที่น่าสนใจเกรงว่าจะเกิดความไม่สงบขึ้นได้ ในที่สุดกรมตำรวจได้สั่งการให้ดำเนินคดีแก่จำเลย โดยให้ถือว่าคดีพอมิมูลที่จะฟ้องร้องได้ ทั้งนี้จริง ๆ แล้วเพื่อแก้ปัญหาความกดดันทางการเมือง เมื่อมีความกดดันดังกล่าวจำเลยจึงต้องแก้ปัญหาด้วยการลาออกโดยไม่มีใครบังคับ ทั้งนี้เพื่อเจตนาที่จะแก้ปัญหาความกดดันทางการเมืองและปกป้องรัฐบาลและระบอบประชาธิปไตย ที่จำเลยกล่าวขอขมาให้ห้องรับรองของรัฐสภาต่อพระบรมสาทิสลักษณ์นั้น จำเลยไม่ได้ยอมรับผิด เหตุที่จำเลยไปขอขมาเนื่องจากพลโท วัฒนชัย วุฒิสิริ ซึ่งในขณะนั้นเป็นรองแม่ทัพภาคที่ ๑ ได้ติดต่อกับจำเลยเพื่อแก้ปัญหา โดยให้จำเลยไปพบพลโท พิจิตร กุลละวณิช แม่ทัพภาคที่ ๑ ในขณะนั้น จำเลยก็ได้ไปพบตามที่นัดหมาย และได้พูดคุยทำความเข้าใจ จนชัดเจนว่าจำเลยมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งเจตนาที่จำเลยปราศรัยที่จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อแก้ข้อกล่าวหาให้แก่นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ และไม่ได้มีเจตนาอย่างฝักใฝ่ค้านหรือทางทหารเข้าใจ พลโท พิจิตร กุลละวณิช ก็เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างและจะเลิกกรำกันไปแล้วมีปัญหาว่าญาติที่พลโท พิจิตร กุลละวณิช ยื่นไว้ต่อวุฒิสภากล่าวหาว่าจำเลยละเมิดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น ถ้าจะถอนญาติก็จะอธิบายแก่ประชาชนอย่างไร เพราะประชาชนอาจมองไปในแง่ไม่ดี จำเลยบอกว่าจะให้ทำอย่างไรก็ยินดี พลโท พิจิตร กุลละวณิช จึงเชิญสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นเจ้าของญาติติมาพบพร้อมกันที่สภา ขอให้จำเลยกล่าวคำขอพระราชทานอภัยโทษต่อพระบรมสาทิสลักษณ์ จำเลยจึงกล่าวขอขมาเพื่อให้ผู้ยื่นญาติทุกคนสบายใจ และเพื่อให้กลุ่มมวลชนที่กำลังลุกฮือสลายตัวไป ทั้งนี้โดยการแสดงออกถึงความจริงใจของจำเลยในความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนคำกล่าวของจำเลยตอนหนึ่งที่ว่า จะผิดหรือไม่ผิดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ในประเด็น

ข้อกฎหมายจะไม่พูดถึง ทั้งนี้เพราะจำเลยเห็นว่าเป็นเรื่องของศาล และถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องระคายเคืองต่อเบื้องยุคลบาท จำเลยก็พร้อมที่จะขอพระราชทานภัย สำหรับคำกล่าวขอพระราชทานอภัยตามเอกสารหมาย ป.จ. ๒ นั้น กองทัพอากาศที่ ๑ ได้จัดพิมพ์แล้วใส่ซองมาให้จำเลยกล่าว ไม่ใช่เป็นการรับสารภาพ เพราะจำเลยให้การปฏิเสธตลอดมาตั้งแต่ชั้นสอบสวนจนถึงชั้นศาล จำเลยมีสาเหตุขัดแย้งกับพยานโจทก์คือ นายสิงห์โต จ่างตระกูล นายสรวง อักษรานุกเคราะห์ นายชวลิต รุ่งแสง พลโท พิจิตร กุลละวณิชย์ และพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ที่โจทก์นำสืบว่าจำเลยปราศรัยที่อำเภอลำปลายมาศและอำเภอสตึก เป็นการพูดหลายครั้ง เป็นการกระทำโดยเจตนา นั้น ไม่เป็นความจริง เพราะจำเลยไม่มีเจตนา จำเลยเป็นรัฐมนตรี เห็นว่าสิ่งใดผิดจะไม่พูด และขณะนั้นเป็นช่วงหาเสียง ต้องการเสียงสนับสนุนจากประชาชน หากพูดสิ่งที่ประชาชนโกรธและเกลียดก็จะได้คะแนนเสียง จำเลยเข้าใจอย่างชัดแจ้งว่าทุกพระองค์ทรงเห็นดีเห็นชอบ ยากที่บุคคลธรรมดาจะปฏิบัติได้ และการที่นายสุจินต์ ทิมสุวรรณ อธิบดีกรมอัยการมีคำสั่งให้พนักงานอัยการพิเศษ ๒ นายเป็นผู้ดำเนินคดีนี้เฉพาะเรื่อง ก็เพราะมีสาเหตุโกรธเคืองจำเลยเนื่องมาจากเรื่องคดีฆ่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดภูเก็ต สำหรับคดีที่จำเลยถูกฟ้องที่ศาลแขวงพระนครเหนือและศาลแขวงพระนครใต้ซึ่งโจทก์ขอให้นับโทษต่อนั้น ศาลทั้งสองได้พิพากษายกฟ้องแล้ว

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่าตามวันเวลาเกิดเหตุที่โจทก์ฟ้อง จำเลยซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยและเป็นเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้ไปกล่าวปราศรัยต่อประชาชนที่อำเภอลำปลายมาศ และที่อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อช่วยหาเสียงให้แก่นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ สมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งสมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ เขต ๑ ในการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งกำหนดให้มีการเลือกตั้ง

ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๙ คำปราศรัยของจำเลยที่กล่าวที่อำเภอ ลำปลายมาศซึ่งได้มีการบันทึกเสียงไว้มีข้อความตอนหนึ่งว่า “ผมถ้าเลือกเกิดเองได้ ผมจะไปเลือกเกิดทำไมเป็นลูกชาวนาจังหวัดสงขลา จะไปเลือกเกิดอย่างนั้นทำไม ถ้าเลือกเกิดได้ก็เลือกเกิดมันใจกลาง พระบรมมหาราชวังนั้น ออกมาเป็นพระองค์เจ้าวีระชะกะหมดเรื่อง ไม่จำเป็นต้องออกมายืนตากแดดพุดให้พี่น้องฟังเวลาอย่างนี้เที่ยง ๆ ก็เข้าห้องเย็น เสวยเสร็จก็บรรทมไปแล้ว ดันอีกทีก็บ่ายสามโมง ที่มายืนกลางแดดอยู่ทุกวันนี้ ก็มันเลือกเกิดไม่ได้” คำปราศรัยของจำเลยที่กล่าวที่อำเภอสตึกซึ่งได้มีการบันทึกเสียงไว้มีข้อความตอนหนึ่งว่า “ถ้าคนเราเลือกที่เกิดได้ ผมทำไมจะไปเกิดเป็นลูกชาวนาที่สงขลาให้มันโง่อยู่จนทุกวันนี้ ผมเลือกเกิดมันใจกลางพระบรมมหาราชวังไม่ตีเทรอ เป็นพระองค์เจ้าวีระไปแล้ว ถ้าเป็นพระองค์เจ้าปานนี้ก็ไม่มายืนพุดให้คอแหบคอแห้ง นี่เวลาก็ดั้งหกโมงครึ่ง ผมเสวยน้ำจันท์เพื่อให้มันสบายอกสบายใจไม่ตีกว่าเทรอ ที่มายืนพุดนี้ก็เมื่อพระชนม์เต็มที่แล้วนะ” การกล่าวของจำเลยเป็นการกล่าวแก่ให้นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ ซึ่งได้ถูกผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายตรงกันข้ามโจมตีว่านายพรเทพ เดชะไพบูลย์ เป็นลูกเศรษฐีและไม่ได้เกิดที่จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่สมควรเลือกเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ ต่อมา มีประชาชนบางกลุ่ม เคลื่อนไหวกล่าวหาว่าจำเลยหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ สมาชิกวุฒิสภา กลุ่มหนึ่งได้ยื่นญัตติด่วนต่อประธานรัฐสภาตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๓ หรือ ป.จ. ๑ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๙ จำเลยได้ไปกล่าวคำกราบบังคมทูลขอพระราชทานอภัยโทษต่อพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ห้องรับรองของรัฐสภาซึ่งมีข้อความตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๔ หรือ ป.จ. ๒ และจำเลยมีหนังสือขอพระราชทานอภัยโทษผ่านทางราชเลขาธิการ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๕ หรือ ป.จ. ๔ ข้อความที่จำเลยกล่าวปราศรัยต่อประชาชนนั้นมีข้อความตรงตามที่โจทก์บรรยายในฟ้อง

คงมีปัญหาก็จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นการหมิ่นประมาท ดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาทหรือไม่ โจทก์มีพยานหลายปากซึ่งได้ยินได้ฟังจำเลยกล่าวปราศรัยในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุทั้งสองแห่งมา เบิกความให้ความเห็นต่อคำกล่าวของจำเลย โดยนายเปลื้อง เขียนนิลศิริ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดบุรีรัมย์เบิกความว่า การปราศรัยของจำเลยตอนหนึ่งพาดพิงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ จำเลยไม่ควรเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มากล่าวในการหาเสียงอย่างนี้ เพราะสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพบูชาของคนไทยทั้งชาติ ถ้าพยานไม่ทราบพระราชกรณียกิจในพระราชวัง ก็อาจเชื่อตามที่จำเลยกล่าวว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีความสุขสบาย แต่เท่าที่ทราบทั่วไปก็ปรากฏว่าไม่มีความสุขสบายอย่างนี้ การที่จำเลยซึ่งเป็นรัฐมนตรีพูดจะทำให้ประชาชนเชื่อถือว่าเป็นจริง เพราะไม่ค่อยมีคนได้รู้ได้เห็นเรื่องในรั้วในวัง อาจจะทำให้คุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ลดน้อยลงในทางสังคม นายศิริวัฒน์ภูงศ์ วัฒนาชีพ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ เขต ๑ สังกัดพรรคสหประชาชาติได้เบิกความว่า พยานได้ไปฟังจำเลยปราศรัยที่อำเภอลำปลายมาศและบันทึกลงเสียงไว้ด้วย จำเลยกล่าวปราศรัยพาดพิงไปถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นการไม่บังควร เป็นคำปราศรัยที่จะทำให้เกิดเสื่อมเสียแก่พระมหากษัตริย์ เพราะจะทำให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์มีชีวิตอย่างสุขสบายในลักษณะที่ไม่ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจเหมือนผู้ปกครองประเทศ สถาบันพระมหากษัตริย์นั้นหมายความว่าองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ที่จำเลยกล่าวว่าเกิดในใจกลางพระบรมมหาราชวัง ผู้ที่จะเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวังนั้นจะต้องเกิดจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นองค์รัชทายาท พยานเห็นว่าเป็นการพาดพิงดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ นายจรูญ นิ่มนวล ชาวนา

ด่าบล่าปลายมาศ อ้าเกอล่าปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เบิกความว่า ข้อความที่จำเลยกล่าวปราศรัยหาเสียงไม่ควรจะพูดเปรียบเทียบกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะพระองค์ทรงทำความดีตลอดมาไม่ควรเอามาพูดว่าเสวยเสร็จก็บรรทม ดื่นบายสามโมง ซึ่งความจริงไม่ได้ทรงเป็นเช่นนั้น เพราะพระองค์ทรงเอาใจใส่ต่อประชาชน พยานเห็นว่าเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่พระองค์ ร้อยตำรวจตรี วิเชียร เฉลิมรัมย์ ซึ่งระหว่างเกิดเหตุรับราชการในตำแหน่งรองสารวัตรปกครองป้องกันสถานีตำรวจภูธรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เบิกความว่า วันเกิดเหตุพยานได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ไปรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณที่ปราศรัย จึงได้ฟังจำเลยกล่าวปราศรัย พยานฟังแล้วรู้สึกว่าเป็นการดูหมิ่นและหมิ่นประมาทสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อความที่ว่าพระองค์เจ้า พยานเห็นว่าเป็นการดูหมิ่น เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน เมื่อทรงพระราชสมภพทรงเป็นพระองค์เจ้า ข้อความที่ว่าเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวังก็เป็นการดูหมิ่น เพราะพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ คนที่จะเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวังได้ก็มีแต่พระบรมโอรสาธิราชฯ หรือพระราชธิดาที่เกิดจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และข้อความที่เปรียบเทียบกับอีกว่าเป็นเวลา ๖ โมงครึ่งแล้วได้เวลาเสวยน้ำจันท์ ก็มีความหมายว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความสุขสบายคือถึงเวลาก็เสวยน้ำจันท์ซึ่งหมายถึงสุรา ความจริงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามที่ปรากฏในสื่อมวลชนนั้นไม่ได้ทรงสุขสบาย เป็นการพูดดูหมิ่นต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นที่เคารพรักของประชาชนชาวไทย การพูดในทำนองนี้จะทำให้ประชาชนที่รับฟังมองไปในทางที่ไม่ดี จะทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์เสื่อมเสีย นายดาบตำรวจ ประทับ

นพดล ซึ่งรับราชการประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เบิกความว่า พยานได้ฟังจำเลยกล่าวปราศรัยแล้วรู้สึกตกใจและไม่สบายใจ เพราะเป็นการพูดหมิ่นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ที่จะเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวังได้ก็คือพระโอรสของพระมหากษัตริย์ซึ่งต่อไปจะได้เป็นพระมหากษัตริย์ และข้อความที่ว่า ถ้าเป็นพระองค์เจ้าปานนี้ก็ไม่น่ายื่นพูดให้คอแหบคอแห้ง นี่ก็เวลา ๖ โมงครึ่ง ผมเสวยน้ำจันท์ให้มันสบายอกสบายใจไม่ดีกว่าหรือ ที่มายื่นพูดก็เมื่อยพระชงฆ์เต็มที่อยู่แล้ว เป็นคำพูดที่ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และรัชทายาทไม่ได้ทรงทำอะไร มีแต่ความสุขสบายซึ่งไม่เป็นความจริง นายสัตย์ เลาวเกียรติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เบิกความว่า คำพูดของจำเลยเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพซึ่งหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เพราะจำเลยกล่าวว่าไปเลือกใจกลางพระบรมมหาราชวังซึ่งมีคนอื่นอยู่ไม่ได้นอกจากสามพระองค์เท่านั้น และนายทรงศักดิ์ สิบห้าเพชร กำนันตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เบิกความว่า จำเลยกล่าวปราศรัยเอาสถาบันพระมหากษัตริย์ที่สูงส่งมาเปรียบเทียบในทางที่เสื่อมเสีย สถาบันพระมหากษัตริย์หมายความว่าถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เป็นการเปรียบเทียบในทางที่เสื่อมเสียว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ได้ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจอะไรซึ่งเป็นการตรงกันข้าม คำที่ว่า เกิดเป็นพระองค์เจ้าก็เป็นการพูดล้อเลียนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในทางที่เสื่อมเสียทำให้ประชาชนขาดความเคารพและศรัทธา พยานและประชาชนที่ฟังต่างไม่พอใจคำปราศรัยของจำเลย นอกจากนี้โจทก์ยังมีบุคคลอีกมากมายซึ่งได้ทราบคำกล่าวปราศรัยของจำเลยในภายหลัง มาเบิกความเป็นพยาน อาทิเช่น พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งขณะเกิดเหตุคดีนี้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด

และผู้อำนวยการรักษาความสงบภายในประเทศ พลเอก พิจิตร กุลละวณิช ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบกและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งขณะเกิดเหตุคดีนี้ดำรงตำแหน่งแม่ทัพกองทัพภาคที่ ๑ ยศพลโท พลโท รวมศักดิ์ ไชโยภินทร์ สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งแม่ทัพกองทัพภาคที่ ๓ พลตรี สุดสาย หัสติน สมาชิกวุฒิสภา นายสมักร สุนทรเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร และหัวหน้าพรรคประชากรไทย นายสิงห์โต จ่างตระกูล สมาชิกวุฒิสภาและผู้อำนวยการโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน นายสรวง อักษรานุกเคราะห์ สมาชิกวุฒิสภา เรือตรีหญิง สุรีย์ บุรณชนิด รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ นายจรัญ ชูศิลป์ ทนายความ นายเชิดชัย เพชรพันธ์ ที่ปรึกษาพรรคสหประชาธิปไตย นายสุรินทร์ พันธุ์ฤกษ์ นายอำเภอลำปลายมาศ และนายภาवास บุนนาค รองราชเลขาธิการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน พยานดังกล่าวต่างเบิกความให้ความเห็นในทำนองเดียวกับพยานโจทก์ซึ่งได้ยื่นได้ฟังจำเลยกล่าวปราศรัยในวันเกิดเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายภาवास บุนนาค รองราชเลขาธิการ เบิกความว่า ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นการจาบจ้วงล่วงเกินองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์ คือ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมโอรสาธิราชฯ ด้วย พระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ และเป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นพระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ และองค์รัชทายาท คำว่าพระบรมมหาราชวังนอกจากจะเป็นสถานที่แล้ว ยังหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงเป็นเจ้าของด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันตอนประสูติก็ทรงเป็นพระองค์เจ้า ปรากฏตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๗๐ ผู้ที่จะเกิดในพระบรมมหาราชวังได้ต้องเป็นพระโอรสและพระธิดาของพระมหากษัตริย์ซึ่งต่อไปจะเป็นองค์รัชทายาท บุคคลอื่นจะเกิดในพระบรมมหาราชวังไม่ได้ เพราะฉะนั้นที่จำเลยกล่าวว่าเป็นเกิดในใจกลางพระบรมมหาราชวังเป็นพระองค์เจ้า

ยอมหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นหมายความว่าทั้งสามพระองค์มีความเป็นอยู่สุขสบาย การงานไม่ต้องทำ พักผ่อนกันตลอดไป ซึ่งความจริงทั้งสามพระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจมากมายเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและความสุขของประชาชน ตามปกติพระราชภารกิจประจำวันของพระองค์มิได้เป็นอย่างไรที่จำเลยว่าการกล่าวเช่นนี้เป็นการเจตนาใส่ความล่องล่เมิด จะทำให้ประชาชนขาดความเคารพสักการะ ศาลฎีกาเห็นว่า พยานโจทก์ทุกปากทั้งผู้ที่ได้ยินได้ฟังจำเลยกล่าวปราศรัยในวันเกิดเหตุและที่ได้ทราบคำกล่าวปราศรัยของจำเลยในภายหลัง ล้วนเบิกความให้ความเห็นสอดคล้องกันเองเดียวกันว่าข้อความที่จำเลยกล่าวนั้น จำเลยเจตนาหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ โดยกล่าวใส่ความว่าทรงมีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย ไม่ต้องปฏิบัติพระราชภารกิจใด ๆ เอาแต่พักผ่อนและดื่มสุรา ผิดกับจำเลยและประชาชนคนธรรมดาสามัญซึ่งต้องทำงานหนักมีแต่ความเหนื่อยยากลำบาก พยานโจทก์ดังกล่าวส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักกับจำเลยเป็นส่วนตัว ส่วนที่รู้จักกับจำเลยก็ไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน จะมีบ้างก็เฉพาะผู้ที่เป็นนักการเมืองต่างพรรค ซึ่งอาจมีความขัดแย้งกัน แต่ก็มีความขัดแย้งในทางแข่งขัน ช่วงชิงความนิยมจากประชาชน หากไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกันเป็นส่วนตัวไม่ ย่อมไม่มีเหตุที่พยานโจทก์จะกลั่นแกล้งเบิกความแสดงความเห็นปรักปรำจำเลยเพื่อให้ต้องได้รับโทษทางอาญา นำเชื่อว่าพยานโจทก์เบิกความให้ความเห็นโดยสุจริตและเป็นธรรม และเป็นความเห็นประกอบกับข้อความที่อ้างว่าเป็นหมิ่นประมาทยอมรับฟังได้ ศาลฎีกาพิเคราะห์ข้อความที่จำเลยกล่าวแล้ว เห็นว่าพระบรมมหาราชวังเป็นของพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงสร้างขึ้นไว้เพื่อเป็นที่ประทับของพระองค์และพระบรมราชินี เป็นที่ประสูติพระราชโอรสและพระราชธิดา พระราชโอรสทรงเป็นรัชทายาทที่จะ

สืบราชสันตติวงศ์เป็นพระมหากษัตริย์ต่อไปในเมื่อแผ่นดินว่างกษัตริย์ลง นายภาวาส บุนนาค รองราชเลขาธิการพยานโจทก์เบิกความตอนหนึ่งว่า ตามราชประเพณีแม้ความจริงพระมหากษัตริย์ พระบรมราชินี และรัชทายาทจะมีได้ประสูติในพระบรมมหาราชวัง ก็ให้ถือว่าได้ประสูติในพระบรมมหาราชวัง โดยต้องประสูติจากเอกอัครมเหสีของพระมหากษัตริย์เท่านั้น คนภายนอกจะมาเกิดในพระบรมมหาราชวังมิได้ นายภาวาส บุนนาค เป็นถึงรองราชเลขาธิการย่อมจะมีความรอบรู้เกี่ยวกับราชประเพณีในราชสำนักดี ทั้งพยานโจทก์คนอื่น ๆ ก็มีความเห็นทำนองเดียวกัน ดังนั้น ข้อความที่จำเลยกล่าวปราศรัยต่อประชาชนว่าถ้าจำเลยเลือกเกิดได้ จะเลือกเกิดมันใจกลางพระบรมมหาราชวังออกมาเป็นพระองค์เจ้าวีระ แม้จำเลยจะมีได้ระบุชื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยชัดแจ้ง แต่ข้อเท็จจริงตามที่โจทก์นำสืบก็แปลเจตนาของจำเลยได้ว่าจำเลยกล่าวโดยมุ่งหมายถึงองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร องค์รัชทายาท

ส่วนข้อความที่จำเลยกล่าวจะเป็นการใส่ความในประการที่น่าจะทำให้เสื่อมเสียพระเกียรติยศชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชังหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึงฐานะที่ทรงดำรงอยู่และความรู้สึกนึกคิดของประชาชนชาวไทยอันมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ประกอบข้อความที่จำเลยกล่าวด้วย ศาลฎีกาเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มาตรา ๖ บัญญัติว่า องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่าบุคคลใดจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้เป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญมิได้ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระ-

มหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญนี้ และมาตรา ๕๔ บัญญัติว่า รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช และบูรณภาพแห่งอาณาเขต นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญายังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้เป็นพิเศษแตกต่างจากบุคคลทั่วไป รวมทั้งบัญญัติความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๑๒ ด้วย ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวมา ย่อมเห็นได้โดยแจ้งชัดว่า องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นทรงดำรงอยู่ในฐานะพระประมุขของประเทศ ทรงเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดหรือใช้สิทธิและเสรีภาพให้เป็นปฏิปักษ์ในทางหนึ่งทางใดมิได้ ทั้งรัฐและประชาชนต่างมีหน้าที่ต้องรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงอยู่คู่ประเทศตลอดไป ไม่เพียงแต่กฎหมาย แม้ในความรู้สึกนึกคิดของประชาชนชาวไทยอันมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ก็ให้ความเคารพสักการะและยกย่องเทิดทูนไว้เหนือเกล้าฯ ตลอดมาตั้งแต่โบราณกาล การที่จะกล่าววาทจาบจ้วงล่วงเกิน เปรียบเทียบเปรียบเปรยหรือเสียดสีให้เป็นที่ระคายเคืองต่อเบื้องพระยุคลบาทนั้นหาจะมีบุคคลใดกล้าบังอาจไม่ ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้น ข้อเท็จจริงดังที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วฟังได้ว่าจำเลยกล่าวโดยมุ่งหมายถึงองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร องค์รัชทายาท พยานโจทก์ทุกปากทั้งผู้ที่ได้ยินได้ฟังจำเลยกล่าวปราศรัยในวันเกิดเหตุ และที่ได้ทราบคำกล่าวปราศรัยของจำเลยในภายหลังล้วนเบิกความให้เห็นสรุปรวมความว่า จำเลยกล่าวใส่ความว่า ทั้งสามพระองค์ทรงมีความเป็นอยู่สุขสบาย ไม่ต้องปฏิบัติพระราชภารกิจใด ๆ เอาแต่พักผ่อนและดื่มสุรา ผิดกับจำเลยและประชาชน

คนธรรมดาสามัญซึ่งต้องทำงานหนัก มีแต่ความเหนื่อยยากลำบาก พยายามโง่ทึบดั่งกล้าวประกอบด้วยบุคคลจากหลายท้องถิ่นและหลายสาขาอาชีพ ทั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร นักการเมือง ครูบาอาจารย์ ทนายความ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวนา แสดงว่าประชาชนโดยทั่วไปต่างเห็นว่าจำเลยเจตนาหมิ่นประมาท ดูหมิ่นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ อังค์รัชทายาท นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังได้ความว่า หลังจากเกิดเหตุแล้ว จำเลยได้ไปกล่าวคำกราบบังคมทูลขอพระราชทานอภัยโทษต่อพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ห้องรับรองของรัฐสภาต่อหน้าสื่อมวลชน และสมาชิกวุฒิสภาจำนวนหนึ่ง ซึ่งแสดงว่าจำเลยรู้สึกสำนึกในการที่ได้กระทำให้ ศาลฎีกาเห็นว่า การที่จำเลยกล่าวว่าถ้าเลือกเกิดได้จะเลือกเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวังออกมาเป็นพระองค์เจ้าวีระ ไม่ต้องมายืนตากแดดพุดให้ประชาชนฟัง ถึงเวลาเที่ยงก็เข้าห้องเย็นสวยเสร็จก็บรรทม ดื่นอีกที่บ่ายสามโมง พอดกเย็นก็สวยน้ำจันท์ให้สบายอกสบายใจนั้น เป็นการกล่าวเปรียบเทียบกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร อังค์รัชทายาท ทรงมีความเป็นอยู่สุขสบาย ไม่ต้องปฏิบัติพระราชภารกิจใดๆ เวลาเที่ยงสวยเสร็จก็บรรทมไปจนถึงเวลาบ่ายสามโมง ดกตอนเย็นก็สวยน้ำจันท์อย่างสบายอกสบายใจ ต่างกับจำเลยซึ่งเกิดเป็นลูกชาวนาต้องทำงานหนัก มีแต่ความยากลำบากเพราะเลือกเกิดไม่ได้ ซึ่งข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นไม่เป็นความจริง เพราะข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั้งประเทศว่าทั้งสามพระองค์ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจและทรงประกอบพระราชกรณียกิจมากมายนานัปการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความเจริญมั่นคงของประเทศชาติโดยมิได้ทรงย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก แม้แต่จำเลยเองก็เบิกความรับว่า จำเลยเข้าใจ

อย่างซาบซึ่งว่าทุกพระองค์ทรงเหน็ดเหนื่อย ยากที่บุคคลธรรมดาจะปฏิบัติได้ พยานจำเลยที่นำสืบไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับฟังหักล้างพยานโจทก์ ศาลฎีกาเห็นว่า ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นการใส่ความโดยประการที่น่าจะทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร องค์รัชทายาท ทรงเสื่อมเสียพระเกียรติยศชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง แม้การกระทำของจำเลยจะไม่บังเกิดผลเพราะไม่มีใครเชื่อถือคำกล่าวของจำเลย จำเลยก็หาพ้นความรับผิดชอบไม่ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ดังที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย

ที่จำเลยกล่าวในฎีกาว่า จำเลยไม่มีเจตนาหมิ่นประมาท ดูหมิ่นทั้งสามพระองค์ แต่เป็นการสมมุติอุปมาอุปไมยเพื่อกล่าวแก่นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งถูกฝ่ายตรงกันข้ามโจมตีในการหาเสียงว่าเป็นลูกเศรษฐี และไม่ได้เกิดที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำเลยกล่าวเพื่อให้ประชาชนเห็นว่าคนเราเลือกที่เกิดไม่ได้ และที่จำเลยกล่าวว่าถ้าเลือกเกิดได้จะเลือกเกิดเป็นพระองค์เจ้าวีระ ก็หมายถึงตัวจำเลยเอง เมื่ออ่านคำกล่าวปราศรัยของจำเลยตลอดทุกข้อความจะไม่เป็นการหมิ่นประมาทหรือดูหมิ่นนั้น ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยจะมีเจตนาหมิ่นประมาทหรือดูหมิ่นหรือไม่ มิใช่ถือตามความเข้าใจของจำเลยซึ่งเป็นผู้กล่าวเอง การที่จำเลยจะช่วยกล่าวแก่นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งถูกฝ่ายตรงกันข้ามโจมตีนั้นย่อมเป็นสิทธิของจำเลยที่จะกล่าวได้ แต่ไม่มีเหตุจำเป็นอย่างใดที่จำเลยจะต้องยกเอาสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนมากล่าวเปรียบเทียบเปรียบเปรยในทางที่เสื่อมเสีย ที่จำเลยกล่าวว่ารำเลยเลือกเกิดได้จะเลือกเกิดเป็นพระองค์เจ้าวีระ

หมายถึงตัวจำเลยเองนั้น ถ้าเกิดเป็นตัวจำเลยเองเหตุใดจึงไม่เป็นนาย วีระซึ่งเป็นสามัญชน และเหตุใดจึงจะไปเกิดใจกลางพระบรมมหาราชวัง ส่วนข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นศาลฎีกาได้พิจารณาทั้งหมดแล้ว มิได้พิจารณาเพียงตอนใดตอนหนึ่ง การที่จำเลยกล่าวข้อความไปอย่างไร แล้วกลับมาแก้ว่าไม่มีเจตนาตามที่กล่าว ย่อมยากที่จะรับฟัง

ส่วนฎีกาข้ออื่นของจำเลยล้วนแต่เป็นข้อปลีกย่อยซึ่งไม่อาจเปลี่ยนแปลงผลแห่งคดีได้ ซึ่งไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดและลงโทษจำเลยนั้นต้อง ด้วยความเห็นของศาลฎีกาแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น

แต่อย่างไรก็ดี ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วหลายสมัย และเป็นรัฐมนตรีมาแล้วหลายกระทรวง ได้ประกอบคุณงามความดีต่อประเทศชาติ จนได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดหาทุนสร้างสวนหลวง ร. ๙ และจัดหาทุนโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย นับว่าเป็นผู้มีคุณความดีมาแต่ก่อน นอกจากนี้หลังจากเกิดเหตุแล้ว จำเลยยังได้ไปกล่าวคำกราบบังคมทูลขอพระราชทานอภัยโทษต่อพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ห้องรับรองของรัฐสภา และได้มีหนังสือขอพระราชทานอภัยโทษผ่านทางราชเลขาธิการ เป็นการรู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น อันเป็นเหตุบรรเทาโทษ มีเหตุสมควรปรานีลดโทษให้จำเลย

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลดโทษให้จำเลยหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงลงโทษจำคุกกระหนงละ ๒ ปี รวม ๒ กระหนง เป็นจำคุก ๔ ปี นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์.

สุพจน์ นาคะพินธุ
วิศิษฐ์ ลิมานนท์
ศักดิ์ สมองชาติ